

Анотація до курсу

Історія становлення комунікативних систем

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія становлення комунікативних систем» є формування у студентів розуміння процесів становлення світового інформаційного суспільства, появи національних мас-медійних систем. Завдання курсу: аналіз особливостей розвитку інформаційних систем у країнах Європи та США (XIX–XX ст.)

Курс «Історія становлення комунікативних систем» в університетському циклі журналістських та літературознавчих дисциплін пов'язаний з курсами «Історія виникнення преси», «Історія зарубіжної літератури» і, в свою чергу, допомагає засвоєнню курсу «Сучасні інформаційні системи».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні;

знати:

- етапи формування та розвитку комунікативних систем у країнах Європи та США;
- соціально-історичні фактори впливу на національні інформаційні системи;
- смислоформуючі чинники, типологічні особливості розвитку мас-медійних структур;

вміти:

- аналізувати історико-політичні та соціокультурні процеси в аспекті їх впливу на комунікативні процеси;
- актуалізувати набуті навички аналізу публіцистичних текстів у журналістській роботі.

Набуті компетентності:

- здатність використовувати знання про технологічні, організаційні, управлінські особливості функціонування комунікаційних технологій;
- здатність володіти навичками роботи з комп'ютером на рівні користувача, використовувати інформаційні технології для рішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності (журналістика);
- знати передовий вітчизняний і світовий досвід у галузі журналістики;
- орієнтуватися у передовому вітчизняному та світовому досвіді створення інформаційної продукції;
- здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з журналістики, масової комунікації та інформації, комунікаційних технологій для дослідження комунікаційних явищ і процесів;
- здатність орієнтуватися в особливостях управління ЗМІ, його спеціалізації та профілю.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський національний університет ім. О. Гончара
Факультет систем і засобів масової комунікації
Кафедра масової та міжнародної комунікації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
систем і засобів масової комунікації
проф. Демченко В. Д.

_____ 2017 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Історія становлення комунікативних систем

Дніпро–2017

Історія становлення комунікативних систем. Програма навчальної дисципліни. – ДНУ, 2017.

Розробник: О. В. Гудошник, кандидат філологічних наук, доцент кафедри масової та міжнародної комунікації ДНУ

Рецензенти: О. В. Кирилова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри масової та міжнародної комунікації ДНУ ім. О. Гончара; Л. В. Хотюн, кандидат наук із соціальних комунікації, доцент кафедри масової та міжнародної комунікації ДНУ ім. О. Гончара.

Затверджено вченою радою факультету систем і засобів масової комунікації.

Протокол № _____ від «_____» _____ 2017 р.

© ДНУ ім. О. Гончара, 2017

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія становлення комунікативних систем»

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>06 – Журналістика</u>	За вибором	
Модуль – 1	Спеціальність <u>061 – Журналістика</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3,4-й	3,4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – кмр		Семестр	
Загальна кількість годин – 150 / 98 – заочне		6,7-й	6, 7 -й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, самостійної роботи студента – 2,5	<u>Бакалавр</u>	32 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		34 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		84 год.	90 год.
	Вид контролю: екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1: 1,3

для заочної форми навчання – 1: 11

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія становлення комунікативних систем» є формування у студентів розуміння процесів становлення світового інформаційного суспільства, появи національних мас-медійних систем. Завдання курсу: аналіз особливостей розвитку інформаційних систем у країнах Європи та США (XIX–XX ст.)

Курс «Історія становлення комунікативних систем» в університетському циклі журналістських та літературознавчих дисциплін пов'язаний з курсами «Історія виникнення преси», «Історія зарубіжної літератури» і, в свою чергу, допомагає засвоєнню курсу «Сучасні інформаційні системи».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні;

знати:

- етапи формування та розвитку комунікативних систем у країнах Європи та США;
- соціально-історичні фактори впливу на національні інформаційні системи;
- смислоформуючі чинники, типологічні особливості розвитку мас-медійних структур;

вміти:

- аналізувати історико-політичні та соціокультурні процеси в аспекті їх впливу на комунікативні процеси;
- актуалізувати набуті навички аналізу публіцистичних текстів у журналістській роботі.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Європейський комунікаційний простір у XIX столітті.

Тема 1. Інформаційна система Франції у XIX ст.

Тема 2. Інформаційна система Англії у XIX ст.

Тема 3. Германські ЗМІ у XIX ст.

Змістовий модуль 2. Комунікативні особливості становлення масмедійної системи США.

Змістовий модуль 3. Формування багатопрофільної системи ЗМІ.

Тема 1. Концентрація та монополізація ЗМІ.

Тема 2. Радіо, телебачення у XX ст.

Змістовий модуль 4. Європейські та американські ЗМІ у першій половині XX ст.

Тема 1. Національні стандарти формування інформаційної системи в Європі та Японії у XX ст.

Тема 2. Система засобів масової комунікації США у XX ст.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	л	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
6 семестр Змістовий модуль 1. Європейський комунікаційний простір у XIX столітті.												
Тема 1. Інформаційна система Франції XIX ст.	9	2	2			5	6	0,5	0,5			5
Тема 2. Інформаційна система Англії у XIX ст.	18	4	4			10	6	0,5	0,5			10
Тема 3. Германські	13	4	4			5	6	0,5	0,5			10

ЗМІ у XIX ст.												
Змістовий модуль 2. Комунікативні особливості становлення масмедійної системи США.												
Тема 1. ЗМІ США у XIX ст.	24	7	7			10	11	0,5	0,5			10
Разом за 6 семестр	64	17	17			30	29	2	2			35
7 семестр Змістовий модуль 3. Формування багатопрофільної системи ЗМІ												
Тема 1. Концентрація та монополізація ЗМІ.	8	2	2			4	6	0,5	0,5			5
Тема 2. Радіо, телебачення у XX ст.	14	2	2			10	11	0,5	0,5			10
Змістовий модуль 4. Європейські та американські ЗМІ у першій половині XX ст.												
Тема 1. Національні стандарти формування інформаційної системи в Європі та Японії у XX ст.	36	8	8			20	11	0,5	0,5			30
Тема 2. Система асобів масової комунікації США у XX ст..	28	3	5		кмп	20	11	0,5	0,5			10
Разом за 7 семестр	86	15	17			54	39	2	2			55
Усього годин	150	32	34			84	98	4	4			90

5. Завдання для самостійної роботи

1. Журналістська діяльність Дж. Пулітцера.
2. Преса та радіо Німеччини у 1933-1945 рр.
3. Загальна характеристика розвитку французької преси у XIX ст.
4. Американська преса у другій половині XIX ст.
5. Структура прес-концерну А. Шпрінгера у повоєнні роки.
6. Світові економічні видання: історія створення, особливості редакційної концепції.
7. Загальна характеристика історії журналістики першої половини XX ст.
8. "Триумвірат центових видань" в Америці XIX ст: національні особливості формування ринку масових газет.
9. Загальна характеристика зарубіжної журналістики XX ст.
10. "Золотий час" французької преси (1944-1954).
11. Преса і війна у XIX ст.
12. "Справа Салівана", "документи Пентагона": значення прецедентних справ для розвитку американської журналістики.
13. Загальна характеристика преси XIX ст.
14. Матеріали "громадського інтересу" (human interest) в виданнях Пулітцера і Херста.
15. "Три стовпи" французької преси XIX ст.
16. Якісна і масова преса у XIX-XX ст.: особливості співіснування.
17. Преса чартистів, її роль у становленні англійської політичної преси XIX ст.
18. Бісмарк і преса.
19. Традиції авторитарної та лібертаріанської преси у XIX-XX ст.
20. Історія виникнення Гавас."Велика четвірка" світових телеграфних агенцій: особливості конкурентної боротьби у XIX ст.
21. Загальна характеристика ЗМІ Франції у повоєнні роки.
22. Історія становлення і типологія масових видань Англії у XIX-XX ст.
23. Яке видання докладно описувало "Справу Сіснерос".

24. Становлення концепції якісної преси: “Таймс” у ХІХ ст.
25. “Часопис новин” як тип видання (на прикладі журналу “Тайм”).
26. Охарактеризуйте чартистську пресу 30-40-х рр. ХІХ ст.
27. Часопис-дайджест як тип видання (на прикладі ”Рідерс дайджест”).
28. Етапи становлення світових телеграфних агентств.
29. Рух макрекерів в історії журналістики США.
30. Концепція “преса як четверта влада”; її трансформація у ХІХ-ХХ ст.
31. Історія створення, типологія видань концерну Шпрінгера (ФРН).
32. Особливості формування ринку якісної преси у ХІХ ст.
33. Газетярські монополії в історії преси: особливості створення, типологія, наслідки.
34. Концепція інформаційної преси. Е.Жирарден “Ля Прес”.
35. Загальна характеристика шляхів розвитку світової преси у ХІХ ст.
36. Рух Опору та періодичні антифашистські видання у Франції.
37. Французька преса 30-х рр. ХІХ ст..
38. Ринок спеціалізованої преси: типологія видань, особливості виникнення.
39. “Справа Дрейфуса”, Панамський скандал і преса.
40. Жанри масової та якісної преси.
41. «Персональний журналізм в історії зарубіжної журналістики ХІХ-ХХ ст.

6. Методи навчання

Лекції, практичні заняття, поточні консультації, індивідуальні заняття.

7. Методи контролю

Форми поточного контролю – відповіді на практичних заняттях, контроль виконання завдань із самостійної роботи. Формою підсумкового контролю є екзамен.

8. Рекомендована література

Базова

- Мелешенко О. К., Чічановський А. А., Шкляр В. І. Інформація, інформаційний. Словник термінів і понять для журналістів і політологів. – К.: Грамота, 2007. – 72 с. – (Сер. «Словник»).
- Гетьманець М. Ф., Михайлин І. Л. Сучасний словник літератури і журналістики. – Х.: Прапор, 2009. – 384 с.
- Москаленко А.З., Губерський Л.В. Масова комунікація. – К.: Вид-во КНУ, 1997. – 217с
- Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті / За ред. Ю. М. Бідзілі. – Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2007. – 224 с.

Допоміжна

- Аникеев В.Е. История французской прессы (1830-1945). М., 1999.– 210 с.
- Беглов С.И. Четвёртая власть: британская модель. М., 2002.– 230 с.
- Варганова Е.Л. Медиаэкономика зарубежных стран. М., 2003.– 250 с.
- Вачнадзе Г. Всемирное телевидение. – Тбилиси : Ганатлеба. 1989.– 670с.
- Віганова Н. Україна у світовому культурно-інформаційному дисбалансі// Світова цивілізація і міжнародні відносини.-2001.-№1.- С. 148-151.

- Вороненкова Г. Ф. Путь длиной в пять столетий: от рукописного листка до информационного общества. Национальное своеобразие средств массовой информации Германии (исторические предпосылки, особенности становления и эволюция, типологические характеристики, структура, состояние на рубеже тысячелетий). – М.: Языки русской культуры, 1999. – 640 с.
- Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії громадянське суспільство [Текст]/ Ю. Габермас. – Л.: Літопис, 2000. – 318 с.
- Гейдортн. Г. Монополии. Пресса. Война. – М.: Прогресс, 1964.- 573с.
- Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба. Навч. посіб. - К.: Либідь, 2001.- 255 с.
- Движение Сопротивления в странах Западной Европы, 1939 – 1945: Общие проблемы. – М.: Мысль, 1990.- 235с.
- Иванян Э.А. От Джорджа Вашингтона до Джорджа Буша: Белый дом и пресса. М.: Политиздат, 1991.- 376 с.
- Кара-Мурза С. Манипуляции сознанием. – К.: Оріони, 2007.- 448с.
- Лазарев А.М., Полякова Н.А. Печать, радио, телевидение Японии. – М.: Наука, 1974.- 128с.
- Лучинский Ю. Очерки истории зарубежной журналистики: Учеб. пособие. – Кубан. гос. ун-т. – Краснодар, 1996. – 140 с.
- Мелещенко О. К. Історія журналістики Великобританії: Конспект лекцій [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.journ.univ.kiev.ua/ij/tools/editor/uploads/.../GBr-konsp-lek.doc.
- Мелещенко О. К., Черняков Б. І. Чотири століття британської журналістики // Наукові записки Інституту журналістики. – Том 9 (жовтень-грудень). – К., 2002. – С. 191–228.
- Мелещенко О. К., Черняков Б. І. Журналістика Франції // Наукові записки Інституту журналістики. – Том 10 (січень-березень). – К., 2003. – С. 159–212.
- Михайлов С. А. Журналистика Соединенных Штатов Америки. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2004. – 448
- Майн Х. Средства массовой информации в Германии. UVK Medien, 2000.–160 с.
- Сиберт Ф.С., Шрамм У., Питерсон Т. Четыре теории прессы. – М.: Нац. ин-т прессы; изд-во “Вагриус”, 1998. – 224 с.
- Соколов В.С., Михайлов С.А. Периодическая печать США. Учеб. пособие.- СПб.: Изд-во ун-та, 1998.- 110 с.
- Соколов В. С., Виноградова С.М. Периодическая печать Великобритании. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2000.
- Урина Н.В. Средства массовой информации Италии. Учеб. пособ.- М.: МГУ, 1996.- 81 с.
- Почепцов Г.Г. Информационные войны.- М.:Рефл-бук, К.:Ваклер., 2000.- 576с.
- Соколов В.С. Печать Народного фронта и прогрессивная французская литература. – Л.:ЛГУ, 1967.- 200с.
- Якимович Т. Сатирическая пресса французской республиканской демократии 1830-1835 г.г. К.:Изд-во Гос. ун-т, 1961.- 183с.
- Emery M., Emery E. The press and America: An interpretative history of the mass media. New Jersey, 1988.- 684 p.
- [Media history // http://www.mediahistory.umn.edu/time/century.html](http://www.mediahistory.umn.edu/time/century.html)
- Moncriff Chris Livingon a Deadline: A History of the Press Association.-London, 2001.- 292 p.
- The Encyclopedia of the British press 1422-1922.-Besingstoke, 1992.- 644p.